

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžk/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 1017201775
Dátum vydania rozhodnutia: 04.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017201775.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Nory Halmovej (sudca spravodajca) a zo sudcov JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Milana Moravu v právnej veci žalobcu (sťažovateľ): X. H. U., X.. XX.XX.XXXX, L. T., A. Š., právne zastúpený: Advokátska kancelária Lucia Karkesová s.r.o., so sídlom Mierová 202, 821 05 Bratislava, IČO: 47 257 563, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava, o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OVVS1-2017/55598 zo dňa 13.08.2017, v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/258/2017-67 zo dňa 30.05.2019 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/258/2017-67 zo dňa 30.05.2019 **z a m i e t a**.

Kasačnému sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

I.

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave č.k. 1S/258/2017-67 zo dňa 30.05.2019 zamietol žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Žalobca (ďalej aj ako „žiadateľ“) sa žalobou zo dňa 19.10.2017 prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne na Okresný úrad Bratislava, domáhal o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OVVS1-2017/55598 zo dňa 13.08.2017, s návrhom na zrušenie rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie a zrušenie všetkých skôr vydaných rozhodnutí orgánu verejnej správy, o ktoré sa napadnuté rozhodnutie opiera - tento výrok následne vzal späť v podaní zo dňa 24.09.2018.

2. Dňa 20.09.2016 podal žalobca prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne na Okresný úrad Bratislava, žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve (ďalej aj ako „žiadosť“), podľa ustanovenia § 9a zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 40/1993 Zb.“).

3. K žiadosti žiadateľ predložil doklady: splnomocnenie zo dňa 15.04.2016 udelené ním ako splnomocniteľom splnomocnencom - G. W., G. B., K. B. C. A. B. na zastupovanie akýchkoľvek potrebných úkonov súvisiacich s podaním jeho žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky a v správnom konaní v tejto veci, kópiu cestovného pasu č.12795276, rodný list potvrdzujúci, že sa narodil XX.XX.XXXX Y. J. V. Y. Š. A., osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA-OVVS1-2016/071445 zo dňa 18.07.2017 vydané Okresným úradom Bratislava jeho matke - X. V. R., K. R. X..XX.XX.XXXX Y. V. C., bytom J. XX, J. V., XXXXXXX, A. Š., kópiu cestovného pasu jeho matky č.13934372, rodný list jeho matky potvrdzujúci, že sa narodila 15.02.1947 v Tel Aviv v štáte Izrael, sobášny list potvrdzujúci uzatvorenie manželstva jeho rodičov - C. U. R. C. X. V. R. G. XX.XX.XXXX, ktorý bol vydaný štátom A. - Ministerstvo pre náboženské záležitosti.

4. Dňa 11.07.2016 podala matka žiadateľa X. V. R., K. R. X..XX.XX.XXXX Y. V. C., bytom J. XX, J. V., XXXXXXX, A. Š. (ďalej aj ako „matka žiadateľa“) prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne na Okresný úrad Bratislava, žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve (ďalej aj ako „žiadosť“), podľa § 9a zákona č.40/1993 Z. z.

5. K žiadosti žiadateľka predložila doklady: rodný list U. R. X..XX.XX.XXXX v D., sobášny list svojich rodičov č. 39783 U. R. a R. Z. - H. potvrdzujúci uzatvorenie manželstva dňa 10.08.1939 a ktorý bol vydaný štátom Izrael - Ministerstvo pre náboženské služby, osvedčenie štátnom občianstve republiky Československej U. R. X..XX.XX.XXXX, kópiu cestovného pasu č.XXX/XXXX U. R. X..XX.XX.XXXX vydaného republikou Československou, splnomocnenie zo dňa 15.04.2016 udelené ňou ako splnomocniteľkou splnomocnencom - G. W., G. B., K. B. C. A. B. na zastupovanie vo všetkých právnych úkonov týkajúce sa získania jej slovenského štátneho občianstva, kópia izraelského pasu č. XXXXXXXX matky žiadateľa, rodný list matky žiadateľa potvrdzujúci, že sa narodila XX.XX.XXXX Y. V. C. Y. Š. A., sobášny list potvrdzujúci uzatvorenie manželstva C. U. R. a žiadateľky dňa ;18.11.1975 a ktorý bol vydaný štátom Izrael - Ministerstvo pre náboženské záležitosti.

6. Okresný úrad Bratislava dňa 18.07.2016 vydal matke žiadateľa na základe jej žiadosti zo dňa 11.07.2016, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA- OVVS1-2016/071445 (ďalej aj ako „osvedčenie matky žiadateľa o štátnom občianstve Slovenskej republiky“).

7. Okresný úrad Bratislava dňa 22.09.2016 vydal žiadateľovi na základe jeho žiadosti zo dňa 20.09.2016, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA- OVVS1-2016/087167 (ďalej aj ako „osvedčenie žiadateľa o štátnom občianstve Slovenskej republiky“).

8. Žiadateľ prostredníctvom právnej zástupkyne zaslal Okresnému úradu Bratislava podnet zo dňa 20.04.2017 na preskúmanie rozhodnutia - vydaného mu osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA-OVVS1-2016/087167 zo dňa 22.09.2016, v ktorom uvádza, že podal dňa 20.09.2016 žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve podľa § 9a zákona č. 40/1993 Z. z.. Žiadateľ v podaní namietal, že osvedčenie o jeho štátnom občianstve Slovenskej republiky bolo vydané v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, nakoľko sa nestal štátnym občanom Slovenskej socialistickej republiky narodením podľa § 6 zákona č. 165/1968 Zb. o zásadách nadobúdania a straty štátneho občianstva (ďalej len „zákon č.165/1968“) a na neho nadväzujúceho § 8 zákona č.206/1968 Zb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „zákon č. 206/1968 Zb.“), pretože v deň jeho narodenia t.j. 12.07.1979 nebol ani jeden z jeho rodičov štátnym občanom Slovenskej socialistickej republiky. Žiadateľ uviedol, že následne a ani iným zákonným spôsobom nenadobudol štátne občianstvo Slovenskej republiky, a teda nie je občanom Slovenskej republiky, preto jeho žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky mal Okresný úrad Bratislava zamietnuť. Ďalej uviedol, že jeho matka chce nadobudnúť štátne občianstvo Slovenskej republiky prehlásením podľa § 3 ods.3 zákona č. 165/1968 Zb., avšak tento úkon v prípade, ak ho učíní, nebude mať na jeho štátne občianstvo Slovenskej žiadny vplyv, pretože podľa § 11 zákona č. 165/1968 Zb. sa štátne občianstvo Slovenskej republiky nadobúda dňom, kedy bolo toto prehlásenie vykonané. Zároveň poukázal na to, že prehláseniu podľa § 3 ods.3 zákona č. 165/1968 Zb.

nie je možné prisudzovať spätnú účinnosť na základe článku 5 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky, že osoby, ktorým ustanovenie § 3 ods.3 zákona č. 165/1968 Zb. umožňuje učiniť prehlásenie o voľbe štátneho občianstva Slovenskej republiky, nikdy neboli štátnymi občanmi Slovenskej (socialistickej) republiky, a preto ich nie je možné považovať za osoby, ktorým bolo štátne občianstvo Slovenskej republiky odňaté proti ich vôli.

9. Okresný úrad Bratislava, Odbor všeobecnej správy (ďalej aj ako „orgán verejnej správy“) oznámením zo dňa 07.06.2017 oznámil žiadateľovi prostredníctvom jeho právnej zástupkyne, že doklad - osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA-OVVS1-2016/087167 zo dňa 22.09.2016, stratil platnosť dňa 22.03.2017 a zároveň mu oznámil, že môže neplatné osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky vrátiť, keďže sa domnieva, že mu bolo štátne občianstvo Slovenskej republiky určené v rozpore príslušnými právnymi predpismi.

10. Okresný úrad Bratislava, Odbor všeobecnej správy oznámením zo dňa 15.06.2017 oznámil žiadateľovi prostredníctvom jeho právnej zástupkyne, že ho oboznamuje s dôvodom zápisu rodného priezviska jeho matky v osvedčení o štátnom občianstve Slovenskej republiky a zároveň, že opravil chybu v písaní - nesprávne uvedený údaj, ktorý uviedol v oznámení zo dňa 07.06.2017, a to, že žiadateľ je dcéra X. V. R. a správne malo byť uvedené „syn X. V. R.“.

11. Žiadateľ prostredníctvom právnej zástupkyne zaslal Okresnému úradu Bratislava list zo dňa 12.07.2017, v ktorom reagoval na jeho oznámenie zo dňa 07.06.2017, v ktorom uviedol, že jeho osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky bolo vydané v rozpore so zákonom, nakoľko on a ani jeho matka nie sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky. Poukázal na to, že s prihliadnutím na ustanovenie § 9a ods. 11 zákona č. 40/1993 Z.z., z tvrdenia Okresného úradu Bratislava vyplýva, že ho naďalej považuje za štátneho občana Slovenskej republiky a ďalej, že zákon nestanovuje, že vrátenie neplatného osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky má vplyv určenie štátneho občianstva. Zároveň žiadal, aby Okresný úrad Bratislava zaujal k veci jednoznačné stanovisko k jeho podnetu zo dňa 13.03.2017.

12. Okresný úrad Bratislava, Odbor všeobecnej správy listom zo dňa 13.08.2017 označeným ako „Oznámenie o neplatnosti osvedčeni o štátnom občianstve Slovenskej republiky - X. V. R., X..XX.XX.XXXX V. C., A. štát a jej syna X. H. U., X..XX.XX.XXXX J. V.“, (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) oznámil žiadateľovi prostredníctvom jeho právnej zástupkyne, že osvedčenie o jeho štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA-OVVS1-2016/087167 zo dňa 22.09.2017, stratilo platnosť dňa 22.03.2017, t.j. po uplynutí polročnej lehoty od jeho vydania s tým, že skončenie jeho platnosti sa vyznačuje na ňom podľa ustanovenia § 9a ods.6 zákona č. 40/1993 Zb. a tento doklad nemožno použiť na ďalšie konanie vo veci preukazovania štátneho občianstva. Žalobca podal proti listu Oznámenie o neplatnosti osvedčeni o štátnom občianstve Slovenskej republiky - X. V. R., X..XX.XX.XXXX V. C., A. štát a jej syna X. H. U., X..XX.XX.XXXX J. V.“ všeobecnú správnu žalobu.

13. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci v zmysle ustanovení § 10, § 13 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, po preskúmaní žalobou napadnutého opatrenia v rozsahu dôvodov správnej žaloby dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

14. Predmetom súdneho prieskumu bolo preskúmanie zákonnosti listu zo dňa 13.08.2016, formálne označeného ako „Oznámenie o neplatnosti osvedčeni o štátnom občianstve Slovenskej republiky - X. V. R., X..XX.XX.XXXX V. C., A. štát a jej syna X. H. U., X..XX.XX.XXXX J. V.“.

15. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúmal, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V

intenciách ustanovenia § 6 ods. 1 SSP súd preskúmal aj administratívne konanie, ktorým sa v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) SSP rozumie postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov. Správny súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 119 veta prvá SSP).

16. Krajský súd sa zaoberal predovšetkým otázkou, či napadnuté opatrenie môže byť predmetom súdneho prieskumu, hoci žalovaný túto otázku v konaní nenamietal. V tejto súvislosti súd uviedol, že aj keď sa na predmetné konanie nevzťahovali všeobecné ustanovenia o Správnom poriadku, neznamenalo to jeho vylúčenie zo súdneho prieskumu, nakoľko v tomto prípade toto opatrenie zasahovalo do práv žalobcu, a preto je v súlade so zákonom jeho preskúmanie súdom.

17. Súd v tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru, že bolo potrebné zistiť, či rozhodnutie orgánu verejnej správy, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmania, bolo vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd žalobcu. V prípade, ak súd zistí, že tomu tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho prieskumu. Z toho vyplývalo, že samotný druh, resp. formálne označenie rozhodnutia orgánu verejnej správy nemôže byť samo o sebe jediným a rozhodujúcim dôvodom pre odmietnutie zo súdneho prieskumu, pretože ústavne súladný výklad ustanovenia § 7 SSP vyžaduje, aby súd zisťoval, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom súčasne nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd uvedených v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého súd hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka subjektívnych práv účastníka. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 50/01). Ďalej Ústavný súd vo veci sp. zn. I. ÚS S 37/95 rozhodol, že „otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 2 ústavy treba posudzovať v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou, pričom vo veci sp. zn. PL ÚS 18/98 tiež tvrdil, že v prípade, ak dôjde k výkladu právnych predpisov inak ako ústavne konformným spôsobom, môže to mať dopady na niektoré zo základných práv a slobôd.“ a v náleze sp. zn. I. ÚS 354/08 tiež konštatoval, že „v dôsledku toho, že v prípade, keď sa rozhodnutie, resp. postup orgánu verejnej správy dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené, vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho prieskumu môže signalizovať porušenie čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Rešpektovanie tohto príkazu ústavnej normy je okrem iného možné dosiahnuť výkladom zákonného predpisu v situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad, kedy má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom, v správnom súdnictve je právo na prístup k súdu vymedzené princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z čoho vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia orgánov verejnej správy, okrem tých, ktoré zákon vyslovene z prieskumu vylučuje. Uvedené ustanovenie je súčasne dôležitou interpretačnou pomôckou, pretože výnimky z aplikácie ústavy, i keď sú ustanovené zákonom, nie je možné vykladať extenzívne, ale reštriktívne.“ Taktiež z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným z aspektov je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia musia byť zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Guérin proti Francúzsku, č. 51/1997/835/1041 zo dňa 29. júla 1998).

18. Krajský súd sa zaoberal pri preskúmaní zákonnosti napadnutého opatrenia - listu žalovaného zo dňa 13.08.2017, formálne označeného ako „Oznámenie o neplatnosti osvedčeni o štátnom občianstve Slovenskej republiky - X. V. R., X..XX.XX.XXXX V. C., A. štát a jej syna X. H. U., X..XX.XX.XXXX J. V.“, ktorým oznámil žalobcovi ako žiadateľovi o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve, podľa ustanovenia § 9a

zákona č. 40/1993 Z. z. postup pri určovaní štátneho občianstva pri vybavovaní obdobných žiadostí o vydanie osvedčenia štátnom občianstve Slovenskej republiky, a to predovšetkým, či žalovaný správne aplikoval na danú vec príslušné zákonné ustanovenia a či postupoval pri vybavení žiadosti žalobcu zákonným spôsobom.

19. Krajský súd v rozhodnutí uviedol, že žalovaný ako príslušný orgán verejnej správy, vydal matke žiadateľa a žiadateľovi osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky, vychádzajúc pritom z predložených dokladov, vychádzajúc zo skutočnosti, že matka žalobcu sa narodila v cudzine a jej otec mal posledný trvalý pobyt v Československej republike na území Slovenska. Žalobca mal na základe uvedených skutočností za to, že v danom prípade, splnili obaja žiadatelia podmienku ustanovenú § 2 ods.2 zákona č.40/1993 Z. z..

20. Krajský súd uviedol, že žalovaný pri vydaní žalobcovi osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky ako aj jeho matke, vychádzal jednak z ich žiadostí a jednak z nimi predložených dokladov, a preto nemohol mať vedomosť, na aké účely a z akého dôvodu podali predmetnú žiadosť na tlačive označenom ako „Žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve podľa § 9a zákona NR SR č.40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov“.

21. Súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že žalovaný ako orgán verejnej správy v čase vybavovania žiadosti žalobcu ako žiadateľa a takisto aj jeho matky, nemal a ani nemohol mať vedomosť, že žalobca nemá záujem o štátne občianstvo Slovenskej republiky, nakoľko uvedené nevyplývalo ani z jeho žiadostí a ani z predložených dokladov, ale naopak, žalobca v žiadosti vôbec neuviedol právny dôvod žiadosti a neuviedol, že nadobudol štátne občianstvo Českej republiky voľbou v roku 1969 alebo udelením do 30.09.1992 a vyhlásil, že všetky údaje, ktoré uviedol, sú pravdivé a nezamľčal žiadnu skutočnosť, čo potvrdil v tejto žiadosti vlastnoručným podpisom.

22. V konaní mal súd preukázané, že žalobca neoznámil žalovanému rozhodujúcu skutočnosť pre určovanie republikového občianstva, a to, že druhý rodič jeho matky (otec) mal pred odchodom do cudziny trvalý pobyt na území Českej republiky a žalovaný tak vychádzal z dokladov ním predložených, a to, že starý otec žalobcu bol občanom Slovenskej republiky, ktorý mal posledný trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a zároveň nemal žiadnu väzbu na Českú republiku a že stará matka žalobcu bola pred vstupom do manželstva cudzinkou, ktorá nadobudla československé štátne občianstvo manželstvom. Žalovaný preto určil republikové občianstvo žalobcu podľa jeho starého otca - občana Slovenskej republiky s posledným trvalým pobytom v Československej republike na území Slovenska.

23. Súd poukázal na ustanovenie § 3 ods.1 zákona č. 40/1993 Z. z., z ktorého vyplýva, že osoba, ktorá bola k 31. decembru 1992 štátnym občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a nie je štátnym občanom Slovenskej republiky podľa § 2, môže si zvoliť štátne občianstvo Slovenskej republiky. To znamenalo, že voľbu republikového štátneho občianstva podľa citovaného ustanovenia mohol vykonať československý štátny občan, ktorého štátne občianstvo nebolo možné určiť podľa ustanovenia § 2 citovaného zákona a ani sa nestal občanom Českej socialistickej republiky, ktorý si zvolil, ak chcel byť štátnym občanom Slovenskej socialistickej republiky, štátne občianstvo vyhlásením.

24. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade žalovaný vydal žalobcovi osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky v čase samostatnej Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 9a zákona č.40/1993 Z. z., ktorý zmenil princíp určovania štátneho občianstva Slovenskej republiky ako samostatného štátu osôb narodených v cudzine, nakoľko žalobca neuviedol v žiadosti údaje a ani nedoložil žiaden doklad, na základe ktorých by prichádzala do úvahy voľba štátneho občianstva podľa ustanovenia § 3 ods.1 zákona č. 40/1993 Z. z..

25. Krajský súd v závere poznamenal k stanovisku žalobcu, v ktorom uviedol, že on a aj jeho matka, považovali podanie predmetnej žiadosti o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky za najjednoduchší spôsob, ako získať od

slovenských úradov potvrdenie o tom, že ani jeden z nich nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, a to v podobe zamietnutia ich žiadostí a že žalobca bol prekvapený, keď žalovaný jeho žiadosti o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky vyhovel a vydal mu ako aj jeho matke osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky, že žalobca týmto potvrdil, že predmetnú žiadosť žalovanému podal účelovo, s cieľom získať doklad o skutočnosti, že nie je štátnym občanom Slovenskej republiky.

26. Žalobca v konaní ďalej uviedol, že jeho matka chce nadobudnúť štátne občianstvo Slovenskej republiky prehlásením podľa § 3 ods.3 zákona č.165/1968 Zb.. Súd k uvedenému konštatoval, že tieto tvrdenia žalobcu v súčasnosti nemajú žiaden právny význam v danej veci, pretože podľa § 11 zákona č.165/1968 Zb. sa štátne občianstvo Slovenskej republiky nadobúda dňom, kedy bolo toto prehlásenie vykonané.

27. Súd v súvislosti s tvrdením žalobcu, že vrátenie vydaného osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky žalovanému nezakladá právne účinky vo vzťahu k jeho existencii, uvádza, že podľa § 9a ods. 11 zákona č.40/1993 Z. z., ak sa po vydaní osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky preukáže, že žiadateľ nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky je neplatné odo dňa jeho vydania. Žalovaný uviedol v napadnutom rozhodnutí, že s prihliadnutím na Ústavu Slovenskej republiky, umožnil matke žalobcu voľbu českého občianstva vrátením osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky s tým, že po ich vrátení a oznámenia údajov o trvalom pobyte jej druhého rodiča na území Českej republiky, žalovaný jej vystaví potvrdenie o tom, že nenadobudla štátne občianstvo Slovenskej republiky vyhlásením podľa § 3 ods.3 a § 12 zákona č.165/1968 Zb..

28. Krajský súd v Bratislave vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, dospel k záveru, že námietky žalobcu neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia. Postup žalovaného, ako aj preskúmané rozhodnutie a v ňom prijaté závery boli súladné so zákonom, žalovaný sa s námietkami žalobcu riadne vysporiadal a z jeho odôvodnenia bolo zrejmé posúdenie právneho stavu danej veci. Na základe uvedeného, krajský súd žalobu postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú.

II.

29. Žalobca podal kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu v súlade s § 440 ods. 1 písm. g) SSP, v ktorej tvrdil, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou, či československí občania narodení pred rokom 1969 v cudzine, ktorých jeden z rodičov mal pred odchodom do cudziny posledný trvalý pobyt na území jednej z republík a druhých rodičov na území Československa nikdy nebýval, nadobúdali štátne občianstvo tej republiky, na ktorej území mal posledný pobyt prvý z rodičov, ako tvrdí žalovaný alebo nenadobúdali štátne občianstvo ani jednej z republík, ako tvrdí žalobca.

30. V ods. 69 rozsudku krajský súd uviedol, že žalobca mal na základe uvedených skutočností za to, že obidvaja žiadatelia splnili podmienku § 2 ods. 2 zákona č. 40/1993 Zb. Žalobca uviedol, že nikde a nikdy netvrdil, že obaja žiadatelia boli československými občanmi bez republikovej štátnej príslušnosti. Podľa žalobcu bola československým občanom bez republikovej štátnej príslušnosti iba matka žalobcu.

31. K odseku 71 žalobca uviedol, že štátne občianstvo českej republiky nikdy žiadnym spôsobom nenadobudol rovnako ako jeho matka.

32. V ods. 72 krajský súd uviedol, že žalobca neoznámil, že druhý rodič jeho matky mal pred odchodom do cudziny posledný trvalý pobyt v Československu na území Českej republiky a žalovaný tak určil republikové občianstvo žalobcu podľa dedka- občana Slovenskej republiky s posledným trvalým pobytom v Československu na území Slovenska. Žalobca namietal, že nemohol žalovanému oznámiť, že druhý rodič jeho matky mal pred odchodom do cudziny posledný trvalý pobyt v Československu na území Českej republiky, pretože druhý rodič jeho matky v Československu nikdy nebýval. Jedná sa o jadro sporu, ku ktorému krajský súd nezaujal žiadne stanovisko.

33. V ods.74 rozsudku sa uvádza, že zákon č. 40/1993 Zb. zmenil princíp určovania štátneho občianstva

Slovenskej republiky ako samostatného štátu osôb narodených v cudzine. Krajský súd nevysvetlil v čom spočívala zmena.

34. Žalovaným sa k bodom kasačnej sťažnosti vyjadril podaním zo dňa 30.09.2019 nasledovne:

K ods. 69 rozsudku uviedol, že v prípade československého štátneho občianstva jedného z rodičov, dieťa nadobúdalo československé štátne občianstvo po rodičovi československom štátnom občianovi, maloletý po matke / československej štátnej občianke/ získal československé štátne občianstvo / v čase jeho narodenia bola Československá socialistická republika/.

K ods. 71 rozsudku žalovaný poukázal na okolnosť uvedenia údaju, ktorý si uviedla matka žiadateľa do žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky pre syna; v kolónke štátne občianstvo matka v čase narodenia syna uviedla občianstvo Slovenskej republiky. Orgán verejnej správy pri určovaní štátneho občianstva syn bral do úvahy aj tento údaj, keďže jeho matka nemala pobytovú a ani inú väzbu na Českú republiku.

K ods. 72 žalovaný uviedol, že rozhodujúci údaj pri určovaní štátneho občianstva bolo, že žalobca žalovanému neoznámil, že druhý rodič jeho matky mal pred odchodom do cudziny posledný trvalý pobyt v Československu na území Českej republiky a žalovaný tak určil republikové občianstvo žalobcu podľa dedka- občiana Slovenskej republiky s posledným trvalým pobytom v Československu na území Slovenska.

K ods. 74 rozsudku sa žalovaný vyjadril, že je možné súdne rozhodnúť, ak súčasný platný právny predpis neobsahuje ustanovenie, ktoré by upravovalo postup orgánu verejnej správy keďže podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a 2 zákona mohla vykonať voľbu štátneho občianstva, ktorá bola k 31.12.1992 štátnym občianom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a nebola štátnym občianom Slovenskej republiky a táto voľba bola časovo obmedzená do 31.01.1993.

35. Žalovaný uviedol, že nakoľko matka žalobcu nevykonala voľbu štátneho občianstva v zákonom stanovenej lehote orgán verejnej správy postupoval pri posúdení jej štátneho občianstva podľa správnej úvahy, podľa osobitných právnych predpisov.

36. Žalobca sa k vyjadreniu ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním zo dňa 31.10.2019. Československé štátne občianstvo sa v danom období t.j. v období existencie československej federácie /01.01.1969-31.12.1992/ nenadobúdalo narodením po rodičoch československom štátnom občianovi. Narodením sa vtedy nadobúdalo iba republikové občianstvo, po rodičoch republikových občianoch. Československé občianstvo sa od týchto republikových občianstvach odvodzovalo, a to na základe § 1 ods. 2 zákona č. 165/1968 Zb. Žalobcova matka bola v dobe žalobcovho narodenia československou občianskou, bez republikového občianstva; žalobca tak nemohol nadobudnúť ani občianstvo československé.

37. Pokiaľ bolo v žalobcovej žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve uvedené, že žalobcova matka bola v dobe jeho narodenia občianskou Slovenskej republiky, tak došlo zo strany žalobcu o chybu vo vyplnení žiadosti, čo však nemohlo mať rozhodujúci vplyv na zistenie a osvedčenie štátnoobčianskych skutočností. Podľa žalobcu nie je jadrom sporu § 3 zákona 40/1993 Zb. ale ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 165/1968 a § 2 ods.2 zákona č. 206/1968 SNR a § 2 ods. 2 zákona č. 39/1969 ČNR.

III.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle ust. § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a

dospel k záveru, že kasačna sťažnosť je nedôvodná a preto ju zamietol.

39. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. OU-BA-OVVS1-2017/55598 zo dňa 13.08.2017, žalobca namietal, že osvedčenie o jeho štátnom občianstve Slovenskej republiky bolo vydané v rozpore s príslušnými právnymi predpismi

40. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti žalobcu je rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/258/2017-67 zo dňa 30.05.2019 a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky žalobcu sú spôsobilé spochybnit' vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

41. Podľa § 2 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, osoba, ktorá bola k 31. decembru 1992 štátnym občanom Slovenskej republiky podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 206/1968 Zb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva Slovenskej socialistickej republiky v znení zákona č. 88/1990 Zb., je štátnym občanom Slovenskej republiky podľa tohto zákona.

Podľa § 3 ods.1 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, osoba, ktorá bola k 31. decembru 1992 štátnym občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a nie je štátnym občanom Slovenskej republiky podľa § 2, môže si zvolit' štátne občianstvo Slovenskej republiky.

Podľa § 3 ods.2 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, voľbu štátneho občianstva podľa odseku 1 možno vykonať do 31. decembra 1993 písomným vyhlásením podaným na obvodnom úrade na území Slovenskej republiky, v cudzine na diplomatickej misii alebo na konzulárnom úrade Slovenskej republiky, podľa miesta pobytu. Manželia môžu vyhlásenie o voľbe urobiť spoločne.

Podľa § 3 ods.3 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, z vyhlásenia vykonaného podľa odseku 2 musí byť zrejmé

- a) totožnosť osoby, ktorá vyhlásenie podáva,
- b) skutočnosť, že osoba, ktorá vyhlásenie podáva, bola k 31. decembru 1992 štátnym občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky,
- c) miesto narodenia a miesto pobytu k 31. decembru 1992.

Podľa § 7 zákona č.40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky stráca platnosť dňom doručenia listiny o prepustení zo štátneho zväzku Slovenskej republiky, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 9a ods.2 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky vydáva príslušný obvodný úrad v sídle kraja na základe písomnej žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky, ktorá sa podáva osobne na obvodnom úrade v sídle kraja, diplomatickej misii alebo na konzulárnom úrade Slovenskej republiky.

Podľa § 9a ods. 3 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, žiadosť o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky obsahuje

- a) meno, priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo, ak ho má pridelené, dátum a miesto narodenia žiadateľa,
- b) adresu pobytu žiadateľa a adresu posledného pobytu žiadateľa na území Slovenskej republiky,
- c) dátum a podpis žiadateľa.

Podľa § 9a ods. 4 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, žiadateľ predloží k žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky

a) doklad totožnosti,

b) rodný list a

c) doklad o osobnom stave, ktorým je sobášny list, právoplatný rozsudok alebo potvrdenie o rozvoze manželstva, úmrtný list manžela, ak je žiadateľ ženatý muž alebo vydatá žena, rozvedený alebo ovdovený,

d) ďalšie doklady potrebné na posúdenie žiadosti, ak je vyzvaný obvodným úradom v sídle kraja na ich predloženie.

Podľa § 9a ods. 11 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ak sa po vydaní osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky preukáže, že žiadateľ nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky je neplatné odo dňa jeho vydania. Ministerstvo oznámi túto skutočnosť žiadateľovi, ktorý je povinný vydané osvedčenie vrátiť ministerstvu do 30 dní od doručenia oznámenia. Ministerstvo vedie evidenciu neplatných osvedčení o štátnom občianstve Slovenskej republiky.

Podľa § 9a ods. 12 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ministerstvo zasiela oznámenie o skutočnosti podľa odseku 11 obci trvalého pobytu žiadateľa, útvaru Policajného zboru, daňovému úradu, colnému úradu, inštitúciám vykonávajúcim sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie.

Podľa § 12 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov právne účinky vyhlásenia podľa § 3 ods. 2 nastanú dňom podania vyhlásenia.

Podľa § 15 ods.1 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ustanovenia všeobecného predpisu o správnom konaní o doručovaní písomností a ustanovení opatrovníka sa na účely tohto zákona nepoužijú. Na postup podľa tretej časti tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Podľa Čl. 5 ods.1 Ústavného zákona o československej federácii č. 148/1968 Zb., štátny občan každej z obidvoch republík je zároveň štátnym občanom Československej socialistickej republiky.

Podľa Čl. 5 ods.1 Ústavného zákona o československej federácii č. 148/1968 Zb., Čl. 5 ods.3, zásady nadobúdania a straty štátneho občianstva republík ustanovuje zákon Federálneho zhromaždenia.

Podľa § 3 ods. ods.2 zákona č. 165/1968 Zb. o zásadách nadobúdania a straty štátneho občianstva, československý štátny občan, ktorý sa narodil v cudzine, je štátnym občanom tej republiky, na území ktorej je k začiatku účinnosti tohto zákona prihlásený k trvalému pobytu. Ak nie je prihlásený k trvalému pobytu v jednej z republík, spravuje sa štátne občianstvo podľa jeho posledného trvalého pobytu, prípadne podľa posledného trvalého pobytu jeho rodičov v Československej socialistickej republike.

Podľa § 3 ods. ods.3 zákona č. 165/1968 Zb. o zásadách nadobúdania a straty štátneho občianstva, ak nemožno štátne občianstvo republiky určiť podľa predchádzajúcich ustanovení, zvolí si československý štátny občan štátne občianstvo jednej z republík vyhlásením.

Podľa § 12 zákona č. 165/1968 Zb. o zásadách nadobúdania a straty štátneho občianstva, vyhlásenie podľa tohto zákona sa robí na príslušnom orgáne štátnej správy. V cudzine sa vyhlásenie robí na diplomatickej misii alebo konzulárnom úrade Československej socialistickej republiky príslušnom podľa miesta pobytu. To isté platí pre zloženie štátoobčianskeho sľubu.

Podľa § 2 ods.2 zákona č. 206/1968 Zb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva Slovenskej

socialistickej republiky, československý štátny občan, ktorý sa narodil v cudzine, je štátnym občanom Slovenskej socialistickej republiky, ak je k začiatku účinnosti tohto zákona prihlásený na trvalý pobyt na jej území. Ak nie je prihlásený na trvalý pobyt na území Slovenskej socialistickej republiky ani na území Českej socialistickej republiky, je štátnym občanom Slovenskej socialistickej republiky, ak mal, prípadne ak jeho rodičia mali pred odchodom do cudziny na jej území posledný trvalý pobyt.

42. Najvyšší súd z administratívneho spisu zistil, že matka žalobcu podala dňa 11.07.2016 a žalobca dňa 20.09.2016 na orgán verejnej správy (žalovanému) prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne, žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve, podľa ustanovenia § 9a zákona č. 40/1993 Z. z., a predložili doklady v súlade s ustanovením § 9a ods. 4 citovaného zákona.

43. Z administratívneho spisu vyplývalo, že žalovaný dňa 18.07.2016 vydal matke žalobcu osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA- OVVS1-2016/071445 a dňa 22.09.2016 vydal žalobcovi osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. OU-BA-OVVS1-2016/087167, podľa ustanovenia § 9a zákona č. 40/1993 Z. z. a na základe predložených dokladov v súlade s ustanovením § 9a ods. 4 citovaného zákona.

44. Najvyšší súd má za to, že žalovaný meritorne a autoritatívne nerozhoduje o tom, či niekto je alebo nie je štátnym občanom Slovenskej republiky. Vzhľadom ku skutočnosti, že zisťovanie štátneho občianstva nemá charakter konania správneho, Okresný úrad Bratislava preto pri zisťovaní štátneho občianstva nemôže vykonávať žiadne dokazovanie v procesnom slova zmysle, nemôže vykonávať ani žiadne hodnotenie dôkazov. Ak neexistuje žiadna pochybnosť o existencii štátneho občianstva, okresný úrad štátne občianstvo potvrdí alebo osvedčí. V prípade pochybností sa obracia na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 9a ods. 5 zákona č. 40/1993 Z.z. , ktoré s vydaním potvrdenia osvedčenia buď súhlasí, alebo nesúhlasí.

45. Samotný zákon č. 40/1993 Z.z. nehovorí o konaní, ktorého výsledkom je vydanie rozhodnutia, práve naopak výslovne uvádza, že sa jedná o postup, a teda o inú formu správnej činnosti, pričom výsledkom takejto činnosti je úkon, ktorý nemá právne dôsledky pre fyzické osoby. Vydanie alebo nevydanie osvedčenia o štátnom občianstve nie je správnym aktom, pretože nespĺňa jeho základné náležitosti a to z dôvodu absencie jednostranného autoritatívneho výroku o právach a povinnostiach nepodriadených subjektov a absencie právnych dôsledkov.

46. Osvedčenie je verejnou listinou a platí pre neho prezumpcia správnosti. Preto osvedčeniu sa nemožno brániť žiadnym formálnym opravným prostriedkom, ale len a iba dôkazom opaku. Pokiaľ nie je preukázaný opak, platí, že obsah osvedčenia zodpovedá skutočnosti. S ohľadom na vymedzenie súdnej právomoci pri preskúmaní správnych aktov je potrebné rozlíšiť správne akty, ktorými sa rozhoduje o subjektívnych právach a úkony ostatné. Osvedčenie nie je správnym aktom, ale je iným úkonom, pre ktorý je všeobecne podľa teórie správneho práva charakteristická tá skutočnosť, že nezasahuje do ničích práv.

47. Štátne občianstvo Slovenskej republiky je chránené čl. 5 Ústavy Slovenskej republiky a v zmysle § 9a ods. 1 písm. a/ zákona o štátnom občianstve sa preukazuje platným osvedčením. Pokiaľ žiadateľovi nie je osvedčenie vydané, nemôže preukázať, že je štátnym občanom Slovenskej republiky.

48. Najvyšší súd zistil z administratívneho spisu nasledovné:

Žalovaný v oznámení zo dňa 07.06.2017 uviedol, že ak sa žalobca a jeho matka dožadujú vykonania voľby štátneho občianstva, nakoľko sa domnieva, že štátne občianstvo Slovenskej republiky bolo určené v rozpore s právnym predpisom, môže neplatné osvedčenie o štátnom občianstve vrátiť na adresu úradu. Najvyšší súd uvádza, že voľba štátneho občianstva je obmedzená v § 3 ods. 2 zákona č. 40/1993, ktorý umožnil vykonať voľbu štátneho občianstva do 31. decembra 1993 písomným vyhlásením podaným na obvodnom úrade na území Slovenskej republiky. Súčasný právny predpis neobsahuje ustanovenie, ktoré by upravovalo postup orgánu verejnej správy ako by mohla vykonať voľbu štátneho

občianstva Slovenskej republiky osoba, ktorá bola k 31.12.1992 štátnym občanom Českej a Slovenskej Federatívnej republiky a nebola štátnym občanom Slovenskej republiky. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe potvrdil, že na základe žiadosti žalobcovej matky a žalobcu na základe predložených dokladov voľbu štátneho občianstva Slovenskej republiky nemuseli vykonať.

Ďalej uviedol, že ak je prianím žalobcovej matky zmeniť právnu skutočnosť, je možné vrátiť neplatné doklady o štátnom občianstve a tým sa v evidencii vydaných osvedčení o štátnom občianstve žalovaného poznačí, že išlo o neplatné doklady. Žalovaný v oznámení zo dňa 13.08.2017 uviedol, že v prípade vrátenia dokladu o štátnom občianstve a oznámením údaju o trvalom pobyte druhého rodiča žalobcovej matky na území Českej republiky vystavia žalobcovej matke potvrdenie o tom, že žiadateľka nenadobudla občianstvo Slovenskej republiky vyhlásením podľa § 3 ods. 3 a 12 zákona č. 165/1968 Zb.

49. Najvyšší súd poznamenáva, že právnu úpravu vydávania osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky upravuje § 9a zákona o štátnom občianstve. Osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky je verejná listina, ktorou sa preukazuje skutočnosť, že určitá fyzická osoba je štátnym občanom Slovenskej republiky. Správny orgán konajúci o vydaní tohto osvedčenia (okresný úrad v sídle kraja) na základe posúdenia relevantných právnych predpisov a vydaných dokladov a listín osvedčí, že konkrétna osoba je štátnym občanom Slovenskej republiky, ak to preukazujú uvedené dokumenty. Pri vydávaní osvedčenia sa len deklaruje zistený skutkový stav na základe predložených dokladov a štátoobčianskych evidencií. Ide teda o deklaratórny úkon o potvrdení určitej skutočnosti. Nejedná sa o rozhodovanie o tom, či žiadateľ je alebo nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, teda rozhodovanie o statuse s poukazom na to, že o udelení, či neudelení štátneho občianstva rozhoduje na základe žiadosti Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

50. Štátne občianstvo je trvalý právny vzťah (zväzok) fyzickej osoby ku konkrétnemu štátu, najčastejšie štátu, v ktorom fyzická osoba žije, pričom obsahom tohto vzťahu sú práva a povinnosti stanovené vnútroštátnym právom príslušného štátu, a preto akékoľvek rozhodnutie o tom, že niekto je alebo nie je štátnym občanom musí byť vydané po riadnom o nepochybnom preukázaní rozhodných skutočností.

51. Najvyšší súd mal zistené v konaní, že žalovaný pri vydaní žalobcovi osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej ako aj jeho matke, vychádzal jednak z ich žiadostí a jednak z nimi predložených dokladov, a preto nemohol mať vedomosť, na aké účely a z akého dôvodu podali predmetnú žiadosť na tlačive označenom ako „Žiadosť o zistenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a vydanie osvedčenia/potvrdenia o štátnom občianstve podľa § 9a zákona NR SR č.40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov“.

52. Najvyšší súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že žalovaný ako orgán verejnej správy v čase vybavenia žiadosti žalobcu ako žiadateľa a takisto aj jeho matky, nemal a ani nemohol mať vedomosť, že žalobca nemá záujem o štátne občianstvo Slovenskej republiky, nakoľko uvedené nevyplývalo ani z jeho žiadosti a ani z predložených dokladov, ale naopak, žalobca v žiadosti vôbec neuviedol právny dôvod žiadosti a neuviedol, že nadobudol štátne občianstvo Českej republiky voľbou v roku 1969 alebo udelením do 30.09.1992 a vyhlásil, že všetky údaje, ktoré uviedol, sú pravdivé a nezamľčal žiadnu skutočnosť, čo potvrdil v tejto žiadosti vlastnoručným podpisom.

53. Podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade žalovaný vydal žalobcovi osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky v čase samostatnej Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 9a zákona č.40/1993 Z. z., ktorý zmenil princíp určovania štátneho občianstva Slovenskej republiky ako samostatného štátu osôb narodených v cudzine, nakoľko žalobca neuviedol v žiadosti údaje a ani nedoložil žiaden doklad, na základe ktorých by prichádzala do úvahy voľba štátneho občianstva podľa ustanovenia § 3 ods.1 zákona č. 40/1993 Z. z..

54. Najvyšší súd uvádza, že vrátenie vydaného osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky žalovanému nezakladá právne účinky vo vzťahu k jeho existencii, uvádza, že podľa § 9a ods. 11 zákona č.40/1993 Z. z., ak sa po vydaní osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky preukáže, že žiadateľ nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej

republiky je neplatné odo dňa jeho vydania. Žalovaný uviedol v napadnutom rozhodnutí, že s prihliadnutím na Ústavu Slovenskej republiky, umožnil matke žalobcu voľbu českého občianstva vrátením osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky s tým, že po ich vrátení a oznámenia údajov o trvalom pobyte jej druhého rodiča na území Českej republiky, žalovaný jej vystaví potvrdenie o tom, že nenadobudla štátne občianstvo Slovenskej republiky vyhlásením podľa § 3 ods.3 a § 12 zákona č.165/1968 Zb..

IV.

55. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu vznesené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

56. O trovách konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu neúspechu v konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

57. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.